

ПРОТИДІЯ ГЕНДЕРНІЙ ДИСКРИМІНАЦІЇ

інформаційні матеріали

ГЕНДЕРНА ДИСКРИМІНАЦІЯ

Нерівне ставлення до людей на основі статі або гендерної ідентичності.

Можливості чи ресурси надаються переважно представникам однієї статі, а інші зазнають обмежень або відчують утиски.

Впливає на всі сфери життя — від сім'ї та освіти до професійної діяльності та політики.

Найчастіше страждають жінки та гендерні меншини.

СТАТЬ

- Біологічна характеристика людини.
- Різниця у будові статевих органів, пропорцій тіла, співвідношення хромосом і гормонів.
- Не змінюється (якщо не було хірургічного втручання).

ГЕНДЕР

- Соціокультурні ролі та стосунки на основі статевої приналежності.
- Формується суспільством під час виховання та освіти.
- Може змінюватися.

ВИДИ ГЕНДЕРНОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ

ПРЯМА ДИСКРИМІНАЦІЯ

Встановлені обмеження прав через стать (напр., відмова в працевлаштуванні або підвищенні через те, що працівниця є жінкою).

НЕПРЯМА ДИСКРИМІНАЦІЯ

Нейтральні правила або політика ставлять представників певної статі в не вигідне становище (напр., встановлення графіка роботи, який не враховує потреб матерів із малими дітьми).

СЕКСУАЛЬНІ ДОМАГАННЯ, ХАРАСМЕНТ

Будь-які форми небажаної сексуальної уваги (напр., коментарі, жести або поведінка на робочому місці, в громадських місцях або навчальних закладах).

«СКЛЯНА СТЕЛЯ»

Неформальні обмеження, які перешкоджають займати високі керівні посади.

«СКЛЯНІ СТІНИ»

Неформальні обмеження щодо доступу до професій та видів діяльності, які унеможливають вертикальне кар'єрне зростання.

«СКЛЯНИЙ ПІДВАЛ»

Умови, за яких лише чоловіки виконують ризиковані та небезпечні роботи.

«ЛИПКА ПІДЛОГА»

Низькі заробітні плати, які не дають шансів піднятися вище кар'єрними сходами.

ПРИЧИНИ ГЕНДЕРНОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ

Механізм закріплення та трансляції в певній культурі «жіночих» та «чоловічих» ролей:

- Стереотипи маскулінності-фемінності.
- Стереотипи розподілу сімейних і професійних ролей між чоловіками та жінками.
- Стереотипи розподілу праці за сферами, посадами та рівнями оплати праці.

КУЛЬТУРНІ, РЕЛІГІЙНІ ТА СОЦІАЛЬНІ НОРМИ

У патріархальних суспільствах наявні культурні норми, що обмежують доступ жінок до освіти, роботи чи політичної діяльності.

ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ

Жінки частіше, ніж чоловіки зустрічаються з дискримінацією на ринку праці. Вони отримують нижчі заробітні плати за ту ж роботу, що і чоловіки, мають менший доступ до професійного розвитку та ресурсів.

ПОЛІТИЧНА НЕРІВНІСТЬ

Жінки менше представлені в політичних інституціях і органах влади, ніж чоловіки, що порушує гендерний баланс в суспільстві.

ЩО НЕ Є ГЕНДЕРНОЮ ДИСКРИМІНАЦІЄЮ:

Законодавчо передбачені норми про:

- Спеціальний захист жінок під час вагітності, пологів та грудного вигодовування дитини.
- Обов'язкова строкова військова служба для чоловіків.
- Різниця в пенсійному віці для жінок і чоловіків.
- Особливі вимоги щодо охорони праці жінок і чоловіків, пов'язані з охороною їх репродуктивного здоров'я.
- Створення додаткових можливостей, спрямованих на усунення юридичної чи фактичної нерівності у можливостях жінок і чоловіків щодо реалізації прав і свобод.

З ПИТАНЬ ГЕНДЕРНОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО:

- Соціально-психологічного центру КНУКіМ, вул. Коновальця, 36, ауд. 914а, 916.
- Куратора вашої групи, завідувача вашої кафедри, декана вашого факультету, студпарламенту.
- Національної «гарячої лінії» з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації громадської організації «Ла Страда», тел. 0 800 500 335, або короткий номер з мобільного, тел. 116 123.
- Урядової гарячої лінії з питань допомоги постраждалим від насильства, тел. 1547.

ПІДГОТОВКА МАТЕРІАЛІВ:

К. Кириленко, Л. Суліковська, В. Стратюк.

Зображення: <https://www.freepik.com/>, <https://www.bing.com/images/>

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри філософії і педагогіки КНУКіМ, протокол №8 від 28.01.2025

Соціально-психологічний центр
Київського національного університету
культури і мистецтв

